

*Моруга К. О., викл., Мендрух Ю. М., ст. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ
Лимар Л. В., ст. викл.,
кафедри іноземних мов НМУ ім. О.О. Богомольця*

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НЕЛІНГВІСТИЧНИХ ВНЗ

Питання вивчення іноземних мов стає особливо актуальним, так як опанування іноземної мови є однією із заporук високої конкурентоспроможності вітчизняних фахівців у світі. Вивчення фахової іноземної мови обумовило необхідність розроблення та впровадження у навчальний процес українських ВНЗ спецкурсу «Фахова іноземна мова».

У зв'язку з вказаними змінами нагальною постає проблема зміни філософії вищої освіти: питання «чому (якому матеріалу) навчати» замінюється питанням «як навчати» та «як можна якісніше навчати». Відповідно до останніх питань вітчизняними педагогами було розроблено та впроваджено чимало новітніх інноваційних методів навчання. Чимало прибічників інноваційних методів навчання (О. Пометун, Л. Пироженко, І. Зимня та ін.) вважають інноваційне навчання дієвим методом та наполягають, що тільки за умов застосування вказаних методів можливо навчити предмету та виховати цілісного висококваліфікованого творчого спеціаліста. При цьому є вчені (Х. Армініян, Є. Бабушис, О. Горбунов, К. Яшенко та ін.), які вважають, що використання традиційних методів навчання, чи поєднання їх з інноваційними при домінуванні традиційного навчання здатне забезпечити високий рівень конкурентоспроможності фахівця.

У зв'язку із даним протиріччям нами було поставлено завдання проаналізувати якість знань студентів при застосуванні інноваційних і традиційних методів при викладанні іноземної мови курсу «Фахова іноземна мова». Для цього нами було обрано чотири референтні групи загальною чисельністю 63 особи — 32 студента НМУ ім. О.О. Богомольця (2 групи, експериментальна та контрольна), які вивчали курс «Іноземна мова за професійним спрямуванням для медиків» та 31 студент КНЕУ імені Вадима Гетьмана (2 групи, експериментальна та контрольна), які вивчали курс «Фахова іноземна мова». Викладачами були підібрані групи із умовно однаковим рівнем знань за результатами вступного тестування. Дослідження тривало з вересня по листопад 2012 року. В експериментальних групах викладачами застосовувались наступні інноваційні методи та технології: інтерактивна робота в малих групах, дебати, дебати у форматі Карлі Поппера, дерево рішень, дискусія, круглий стіл, безперервна шкала думок, оцінювальна дискусія, письмові дебати, а також метод проєктів. В експериментальній групі навчання лексичного та граматичного матеріалу відбувалось за традиційною схемою: домашнє завдання — введення нового матеріалу — його закріплення — домашнє завдання, викладач займав авторитарну позицію. Наприкінці експерименту викладачами було проведено аналіз успішності в експериментальній і контрольній групах. Виявилось, що студенти з відносно однаковим початковим рівнем знань продемонстрували якісно позитивні зміни при застосуванні інтерактивного навчання та майже не змінили позитивно чи навіть погіршили рівень своїх знань при застосуванні традиційних методів навчання. Викладачі дійшли до висновків, що застосування інтерактивних методів, яке вимагає командної співпраці, творчого мислення, ефективного використання пізнавальних і розумових здібностей студентів сприяє значному підвищенню пізнавальної діяльності. Крім цього, спільна діяльність у малих групах сприяла згуртуванню студентів, покращанню міжособистісної взаємодії у групах та зростанню ініціативності студентів.

*Овчіннікова О.І., старш.викл.,
Іщенко Т.М., старш.викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДУ «МОЗКОВИЙ ШТУРМ» У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПРИ ВИВЧЕННІ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ-ЕКОНОМІСТАМИ СТАРШИХ КУРСІВ

Процеси реформування національної системи освіти України вимагають модернізації й оновлення навчальних технологій і методів навчання. Особливої актуальності в сучасних умовах розвитку ринку набувають інтерактивні методи навчання, які стимулюють майбутніх фахівців не

тільки володіти іноземною мовою, але й мати високий рівень професійної комунікативної компетентності.

Дисципліна «Фахова іноземна мова» повинна не лише стояти в одному ряду з професійно-спрямованими предметами, але і охоплювати їх, готуючи студента до реалій професійної діяльності, скорочувати розрив між теоретичними і практичними знаннями студентів і реаліями ділового світу, які знаходяться в постійному русі.

У свою чергу, використання інноваційних методів навчання дають студенту вищого навчального закладу чітку і сильну мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки носять практичний і наочний характер.

Серед інтерактивних методів навчання, які набули найбільшого застосування в процесі вивчення дисципліни «Фахова іноземна мова» метод «мозковий штурм» («мозкова атака») є одним з найефективніших.

Застосування методики «мозкового штурму» допомагає подолати прогалину між вивченням мови та користуванням нею, надає студентам можливість виявляти проблеми, збирати й аналізувати інформацію, знаходити альтернативні рішення й обирати найбільш оптимальний шлях розв'язання задач у процесі як індивідуальної, так і групової роботи.

Реалізація методу «мозкового штурму» надає можливість:

- створювати атмосферу, в якій студент почуває себе вільно і комфортно, стимулювати його інтереси, розвивати бажання практичного вживання іноземної мови;
- заохочувати студента в цілому, зачіпаючи його емоції, почуття тощо;
- стимулювати його мовні, когнітивні і творчі здібності;
- активізувати студента, роблячи його головною діючою персоною в навчальному процесі, активно взаємодіючою з другими учасниками цього процесу;
- створювати ситуації, в яких викладач не є центральною фігурою, тобто, студент повинен усвідомити, що вивчення іноземної мови пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання використані викладачем;
- навчити студента працювати над мовою самостійно на рівні його фізичних, інтелектуальних і емоційних можливостей — одночасно забезпечити диференціацію і індивідуалізацію навчального процесу;
- передбачити різні роботи в аудиторії: індивідуальну, групову, колективну, в певній мірі, стимулюючи активність студентів, їх самостійність, творчість.

Важливо надати студентам можливість мислити, вирішувати проблеми, міркувати над можливими шляхами вирішення таких проблем самостійно.

Омельянюк О. В., старш. викладач,
Іщенко Т. М., старш. викладач,
кафедра іноземних мов
фінансово-економічного факультету

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Серйозність проблеми підготовки професіоналів, які володіють комунікативною компетенцією в цілях ділового, наукового та особистого спілкування, зумовила необхідність створення системи педагогічного забезпечення формування іншомовної комунікативної компетентності студентів економічних спеціальностей. Доказом правомірності функціонування такої системи виступає її методологічне обґрунтування, що виходить із зводу соціально апробованих правил і нормативів та співвідноситься із законами дійсності. Моделювання педагогічних технологій, що формують іншомовну комунікативну компетентність студентів, виступає як організуюча форма процесу навчання іноземної мови. Методологія в цьому випадку дозволяє адекватно визначити характер відносин між теоретичною розробкою педагогічної технології, методом її реалізації і способом досягнення оптимальності навчального процесу.

Компонентний склад ІКК майбутнього фахівця економічного профілю, по-різному описаний дослідниками, містить у собі 8 компонентів (компетенцій): мовну (знання системи мови і володіння нормами їх застосування), предметну (обсяг знань про предмет комунікації і про можливість їх реплікації у мові), соціокультурну (знання звичаїв, культури, історії, географії, специфіки мови, норм комунікативної поведінки, соціальні вміння, необхідні для реалізації процесу іншо-